

Kontrolní úkol:

Zjistěte, jakým způsobem fungovalo kurzové uspořádání: tzv. **had v tunelu**.

„Had v tunelu“ začal fungovat v dubnu 1972. Tzv. tunel byl tvořen flukтуаčními pásmy s konstantní šířkou a s pevnými intervenčními body evropských měn vůči americkému dolaru (4,5 %). Vedle toho tzv. had označoval flukтуаční pásma s konstantní šířkou avšak s pohyblivými intervenčními body pro křížové kurzy evropských měn (2,25 %). Smyslem tohoto řešení bylo omezit kolísavost vzájemných kurzů evropských měn ve srovnání s výkyvy vůči americkému dolaru. Po přechodu dolaru na volné plování v březnu 1973 byl tunel fakticky zrušen a členské země EHS pokračovaly uspořádáním hada, který sice zůstal zachován, ale jednotlivé země z něj postupně vystupovaly a z části zase vstupovaly zpět (např. Francie vystoupila v roce 1974, v roce 1975 opět vstoupila do kurzového uspořádání, aby v roce 1976 definitivně z „hada“ vystoupila), až se nakonec stal zónou německé marky, na jejíž stabilitu vázaly svoji měnovou politiku okolní státy, které měly se Spolkovou republikou úzké obchodní vazby.

Kontrolní úkol:

Najděte neodvolatelně stanovené směnné kurzy mezi eurem a národními měnami zemí eurozóny.

€	Měna
1	40,3399 BEF (belgický frank)
1	1,95583 DEM (německá marka)
1	15.6466 EEK (estonská koruna)
1	0,787564 IEP (irská libra)
1	340,750 GRD (řecká drachma)
1	166,386 ESP (španělská peseta)
1	6,55957 FRF (francouzský frank)
1	1936,27 ITL (italská lira)
1	0,585274 CYP (kyperská libra)
1	40,3399 LUF (lucemburský frank)
1	0,429300 MTL (maltská lira)
1	2,20371 NLG (holandský gulden)
1	13,7603 ATS (rakouský šilink)
1	200,482 PTE (portugalské escudo)
1	239,640 SIT (slovinský tolar)

1	30,1260	SKK (slovenská koruna)
1	5,94573	FIM (finská marka)
1	40,3399	BEF (belgický frank)

Pramen: ECB. Dostupné na <http://www.ecb.int/euro/intro/html/index.cs.html>

Kontrolní úkol:

Zjistěte, jaké hlavní položky tvoří příjmovou a výdajovou stranu rozpočtu EU.

Příjmy rozpočtu Evropské unie se skládají z nezávislých vlastních zdrojů, které členské státy vybírají jménem EU a převádějí je do společného rozpočtu, a ostatních zdrojů. Zdroje rozpočtu tvoří:

- tradiční vlastní zdroje:
 - zemědělské dávky (tj. cla uvalená na dovoz zemědělských produktů),
 - dávky z cukru a izoglukózy,
 - cla z obchodu se třetími zeměmi vybraná podle společného celního tarifu,
- podíl na dani z přidané hodnoty (DPH),
- podíl z hrubého národního důchodu (HND) členských států,
- ostatní: poplatky vztahující se k fungování Evropského hospodářského prostoru, poplatky za administrativní činnost institucí, daně z příjmu zaměstnanců institucí EU, pokuty, přebytek rozpočtu z předchozího roku atd.

Výdaje společného rozpočtu Evropské unie jsou rozděleny do širších kategorií, tzv. okruhů, a jsou odrazem aktuálních výzev a priorit, které si Unie v daném období stanovila. Ve finančním období 2007-2013 směřují výdaje rozpočtu EU především do oblasti zemědělství a životního prostředí, na snižování rozdílů mezi státy či regiony EU a posilování jejich rozvoje (podpora konkurenceschopnosti, výzkumu, vzdělávání atd.) a na zajištění bezpečnosti a stability uvnitř Evropské unie i mimo ni. Výdaje jsou rozděleny do následujících okruhů:

- udržitelný růst,
- ochrana a správné hospodaření s přírodními zdroji,
- občanství, svoboda, bezpečnost a právo,
- EU jako globální partner,
- administrativa.

Kontrolní úkol:

Zamyslete se nad přínosy a náklady zavedení a fungování jednotné měny euro.

Přínosy zavedení a fungování jednotné měny euro lze spatřovat v:

- likvidaci transakčních nákladů spojených s výměnou národních měn a s placením poplatků za tyto služby, jejichž velikost představovala zhruba 0,3 – 0,4 % HDP Evropské unie,
- eliminaci kolísání měnových kurzů národních měn, které zvyšováním nejistoty podnikání působilo protikonkurenčně,
- odstranění negativních důsledků spekulace v rámci plovoucích kurzů národních měn,
- rozvoji finančního trhu a disponibilního kapitálu, který je předpokladem dlouhodobého ekonomického růstu.

Náklady spojené se zavedením a fungováním jednotné měny euro představují:

- náklady spojené se zavedením eura, cca 100 – 150 mil ECU, především půjčky, depozita, platební systémy a služby, výroba eurobankovek a mincí, pokladní automaty, bankovní pojištění, mezinárodní služby,
- ztráta možnosti eliminovat národní měnovou politikou individuální problémy ekonomik a omezení možnosti řešení makroekonomických problémů, především nezaměstnanosti, v krátkém období.
- Obávaným rizikem pro obyvatele je strach, že výrobky a služby po zavedení eura podstatně zdraží, nicméně statistické údaje o vývoji cenové hladiny tyto domněnky nepotvrzují.